

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан факультету
педагогіки і психології
Олефіренко Т. О.

(підпис)
«02» вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
Соціальна психологія

освітнього рівня   бакалавр
галузі знань   05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності   053 Психологія

Шифр за навчальним планом ПП03

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Соціальна психологія» затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова «___» _____ 20____ року, протокол № ____.

Розробники програми:

канд. психол. наук, доцент Дубініна К.В.

Затверджено на засіданні кафедри психології і педагогіки

«28» серпня 2020 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

_____

Лапченко І.О.

I. Опис дисципліни
Шифр дисципліни ПП03

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів - 5		Методи навчання Поеднання активних, інтерактивних, тренінгових форм навчання (розгляд ситуацій, ігрове виконання творчих завдань, рольові ігри, тестування і самотестування, аналіз візуального матеріалу, тощо) з суто лекційним теоретичним матеріалом, спрямованим на оволодіння майбутніми психологами базовими знаннями з провідних проблем соціальної психології, а також із проблем самопізнання майбутнього фахівця, що спрямоване на професійне та особистісне зростання.
Спеціальність 053 Психологія	Загальна кількість годин -150		
Освітній рівень бакалавр	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
	Лекції:		
	34 год.	10 год.	
Нормативна	Практичні заняття:		
	40 год.	2 год.	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 2020-2021	Семінарські заняття:		
	-	4 год.	
Семестр III – IV	Індивідуальна робота:		Форми поточного контролю <i>модульний контроль</i>
	-	-	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2/3 - самостійна робота	Самостійна робота:		
	76 год.	134 год.	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		Форма підсумкового контролю: екзамен у 4 семестрі
Мова навчання - українська			

Курс соціальної психології є одним з базових курсів теоретичної підготовки психологів та належить до циклу професійно-орієнтованих навчальних дисциплін. Зміст дисципліни складають узагальнені знання про психологічні особливості соціального буття людини, закономірності становлення соціально-психологічної реальності, її структуру, механізми розвитку та функціонування.

Предмет вивчення навчальної дисципліни є взаємозв'язок соціального і психічного, їх взаємодію, взаємозалежність, взаємовпливи на рівні окремої людини, спільності; про соціально-психологічні явища, які виникають у процесі соціальної взаємодії і характеризують індивіда і групу.

Міждисциплінарні зв'язки. Набуття студентами компетентностей з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з курсів «Вступ до фаху», «Загальна психологія з практикумом», «Вікова психологія», «Педагогічна психологія», «Історія психології».

Мета навчальної дисципліни «Соціальна психологія» – розкрити основні проблеми, поняття та завдання соціальної психології; показати місце та ролі, соціально-психологічних знань в структурі професійної підготовки психологів; зорієнтувати студентів на особливості психології різних соціальних груп. Вивчення тем курсу дозволить психологу компетентно досліджувати та аналізувати різноманітні соціально – психологічні процеси та явища, використовуючи набуті знання, вміння і навички, сприяти позитивній динаміці міжособистісних взаємин; допомагати у формуванні сприятливого соціально – психологічного клімату, виступати посередником у вирішенні різноманітних конфліктних ситуаціях, надавати консультативну допомогу у вирішенні соціально – психологічних проблем.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомити студентів з основними поняттями та категоріями соціальної психології, історією розвитку соціальної психології та актуальними напрямками сучасних досліджень, сприяти формуванню вмінь та навичок, необхідних у практичній діяльності психолога.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • знати концептуальні засади соціальної поведінки особистості та групи; • знати другу мову при оволодінні іншомовними джерелами <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • знання і уміння оперувати основними теоріями та поняттями в сфері соціальної психології; • здатність забезпечувати моніторинг соціально-психологічних явищ у групах та суспільстві; • усне спілкування рідною мовою у процесі дискусії; • комп'ютерні навички для здійснення ефективної комунікаційної взаємодії (використання мережі Інтернет для опанування рекомендованих електронних джерел, робота у Microsoft Office Power Point при підготовці доповіді з презентацією); • навички управління інформацією для виокремлення тенденцій в психологічних особливостях поведінки різних соціальних груп і об'єднань, загальних рис соціально-психологічного стану суспільства (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел); • навички прийняття обґрунтованих управлінських рішень з питань закономірностей і особливостей виявлення суспільної психології, психології групи та окремої особистості. 	<p><i>Інструментальні компетентності</i></p>
2.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • знати і дотримуватись норм поведінки і моралі, професійної етики в міжособистих стосунках при виконанні професійних обов'язків; • знання традицій і звичаїв інших культур, уміння проявляти толерантне ставлення <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • уміння працювати в команді; • здатність до критики та самокритики під час дискусій; • уміння донести до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та особливості власного досвіду в сфері професійної діяльності; 	<p><i>Міжособистісні компетентності</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • навички та уміння формування міжособових стосунків у колективі при обстоюванні власної позиції під час дискусії; • уміння критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отримані знання. 	
3.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • знати і застосовувати знання на практиці; • знати і генерувати креативні ідеї та вирішувати важливі проблеми на інноваційній основі; • знати принципи здорового способу життя і дотримуватись їх у своїй життєдіяльності, пропагувати здоровий спосіб життя. <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність використовувати свою світоглядну та громадянську позицію у вирішенні професійних задач; • здатність до навчання; • здатність працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією; підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; • бажання досягти успіху при обговоренні тем доповідей з презентацією; • здатність адаптуватись до нових ситуацій у професійній діяльності; 	<i>Системні компетентності</i>
4.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • знати і відслідковувати загальні та локальні зміни в суспільній свідомості, проводити спостереження за психологічними станами окремих груп та верств населення; • знати і застосовувати методи дослідження соціальних установок, ціннісних орієнтацій окремих соціальних груп; • знати і аналізувати психологічну структуру групи: лідерство, відповідальність, перспектива і активність; • знати і аналізувати психологію спілкування та міжособистої взаємодії в групі; • знати і виявляти соціальні ролі в групі і їх розподіл між членами групи, визначати лідерську структуру групи; <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати методи соціальної психології на практиці; • виявляти в повсякденному житті різні механізми соціальної взаємодії, використовувати різні стратегії спілкування і поведінки; • використовувати у соціальній практиці психологічні технології та методики психологічних досліджень, виділяти та оцінювати соціальну складову соціально-психологічних явищ; • впроваджувати програми діагностики і корекції психологічного клімату у колективі, аналізуючи конфліктні ситуації у колективі; • виявляти фактори та механізми, які впливають на соціалізацію особистості та визначати, який вплив вони мають на особистість; • орієнтуватися у механізмах групової динаміки. 	<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські (Лабораторні)	СРС
1	Модуль 1. Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання										
1.1	Тема 1. Предмет, завдання і структура соціальної психології	4	2	2		4	3	1	1	1	16
1.2	Тема 2. Становлення та історія розвитку соціальної психології як науки	6	2	4		4	2	1	1		16
1.3	Тема 3. Методологія та методи дослідження соціальної психології	4	2	2		2					
1.4	Тема 4. Прикладна соціальна психологія	4	2	2		2					
2	Модуль 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування та міжособистісної взаємодії										
2.1	Тема 5. Спілкування як соціально-психологічний феномен	4	2	2		4	2	1		1	16
2.2	Тема 6. Соціальна комунікація та міжособистісна взаємодія	4	2	2		4	1	1			16
2.3	Тема 7. Соціальна перцепція. Способи впливу у процесі спілкування	4	2	2		3					
2.4	Тема 8. Конфлікт як соціально-психологічне явище	4	2	2		3					
3	Модуль 3. Соціально-психологічні проблеми аналізу особистості										
3.1	Тема 9. Особистість як соціально-психологічний феномен	6	2	4		8	2	1		1	18
3.2	Тема 10. Соціалізація особистості	4	2	2		7	1	1			16
3.3	Тема 11. Особистість у структурі суспільних відносин	6	2	4		7					
3.4	Тема 12. Просоціальні та асоціальні форми поведінки особистості	4	2	2		6	1	1			
4	Модуль 4. Соціальна психологія груп										
4.1	Тема 13. Група як соціально-психологічний феномен. Психологія великих груп та стихійних спільностей	8	4	4		8	2	1		1	12
4.2	Тема 14. Психологія малих соціальних груп. Динамічні процеси у малих соціальних групах.	8	4	4		8	1	1			12
4.3	Тема 15. Лідерство та керівництво як форми управління соціальних груп	4	2	2		6	1	1			12
Разом:		74	34	40		76	16	10	2	4	134

IV. Зміст дисципліни
Денна форма навчання

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	В т.ч. лекцій
1. 1.1	<p>Модуль 1. Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання</p> <p>Тема 1. Предмет, завдання та структура соціальної психології</p> <p>Сутність поняття «соціальна психологія». Предмет соціальної психології. Проблематика та основні напрямки досліджень соціальної психології. Завдання соціальної психології.</p> <p>Функції соціальної психології: методологічна (концептуально-ідеологічна); теоретико-пізнавальна (прогностично-відображальна); прикладна (практично-інструментальна). Структура соціальної психології.</p> <p>Базові категорії соціальної психології. Сфери застосування соціально-психологічних знань. Взаємозв'язок соціальної психології з іншими галузями знань. Проблеми і перспективи розвитку соціальної психології.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальные проблемы социальной психологии.— Ч.2.— Кострома, 1986. 2. Введение в практическую социальную психологию / Под ред. Жукова Ю. М., Петровской Л. А., Соловьевой О. В.— М., 1996. 3. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с. 4. Косолапов Н. А. Социальная психология и международные отношения,— М., 1983. 5. Левикин И. Т. Теоретические и методологические проблемы социальной психологии. – М.: Мысль, 1975.-256с. 6. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці: методологія, методи, програми, процедури.—К., 1998. 7. Парыгин Б. Д. Социальная психология как наука.—Л., 1967.— 263с. 8. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994. 9. Теоретическая и прикладная социальная психология.— М., 1988. 	8	2
1.2	<p>Тема 2. Становлення та історія розвитку соціальної психології як науки</p> <p>Періодизація історії соціально-психологічної науки. Осмислення соціально-психологічних явищ у системі соціогуманітарного знання. Описовий період розвитку соціальної психології: роботи М. Лацаруса та Г. Штейнталя й формування "психології народів"; внесок В. Вундта у становлення соціально-психологічної теорії; "психологія мас" у роботах Г. Тарда, Г. Лебона, Дж. Болдуїнга, У. Мак-Дугалла та ін.</p> <p>Розвиток соціальної психології як експериментальної науки (дослідження В. Меде, Ф. Оллпорта, Н. Тріплетта, В. Бехтерева з вивчення феномену соціальної фасилітації та соціальної інгібіції).</p> <p>Соціальна психологія в дореволюційній Росії. Внесок М. Ковалевського, М. Михайловського, В.М. Бехтерева у становлення соціально-психологічної теорії.</p> <p>Біхевіоризм і необіхевіоризм та їхній вплив на розвиток соціально-психологічних знань (Е. Торндайк, Дж. Уотсон, Е. Толмен, К. Халл, Ф. Скіннер). Соціальний біхевіоризм як спроба вивчення соціалізації дітей, набуття соціального досвіду та норм поведінки і рольова концепція Дж. Міда. Основні напрями соціального біхевіоризму другої половини ХХ ст.: теорія навчання А. Бандури, теорія фрустрації Д. Долларда. Гештальтпсихологія і теорія "поля" К. Левіна, польова та вольова поведінка особистості. Внесок К. Левіна в розвиток досліджень малих груп.</p> <p>Когнітивний напрям у психології особистості, дослідження Дж. Роттера та Дж. Келлі. Теорія "когнітивного Дисонансу" Л. Фестінгера. "Гуманістична психологія" як соціальний рух та теоретична перспектива (Г. Оллпорт, Г. Мюррей, Г. Мерфі, Дж. Келлі, Р. Мей, А. Маслоу та ін.).</p>	10	2

	<p>Розвиток європейської соціальної психології. Теорія соціальних уявлень С. Московічі.</p> <p>Витоки української соціально-психологічної думки. Психолінгвістична концепція О.Потебні. Соціопсихологічна концепція М. Михайловського.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальные проблемы социальной психологии.— Ч.2.— Кострома, 1986. 2. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с. 3. Буржуазная социология на исходе XX века: Критика новейших тенденций — М.: Наука, 1986. 4. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с. 5. Парыгин Б. Д. Социальная психология как наука.—Л., 1967.— 263с. 6. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994. 7. Теоретическая и прикладная социальная психология.— М., 1988. 		
1.3	<p>Тема 3. Методологія та методи дослідження соціальної психології</p> <p>Поняття методології наукового дослідження, її багаторівневий характер. Характеристика деяких загальнонаукових принципів у їхньому переломленні до соціальної психології (системності, формалізації, математизації). Специфіка емпіричних даних у соціально-психологічному дослідженні.</p> <p>Характеристика двох типів соціально-психологічних досліджень - експериментального й кореляційного. Надійність соціально-психологічного дослідження і її основні характеристики. Репрезентативність соціально-психологічного дослідження. Класифікація методів соціально-психологічного дослідження та їх суттєві особливості. Значення правильного співвідношення кількісного і якісного аналізів у соціально-психологічному дослідженні.</p> <p>Характеристика методів вивчення соціально-психологічної реальності. Спеціалізовані соціально-психологічні методи. Соціально-психологічний експеримент. Лабораторний експеримент. Тестування і тестові методики. Метод соціометричних вимірювань. Контент-аналіз і вивчення документів.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с. 2. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с. 3. Методы исследования межличностного восприятия в группе. – М., 1984. 4. Методы социальной психологии/ Под ред. Е.С. Кузьмина, ВЕ. Семёнова. – Л., 1977. 5. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994. 	6	2
1.4	<p>Тема 4. Прикладна соціальна психологія</p> <p>Предмет і завдання прикладної соціальної психології. Специфічні особливості прикладних досліджень у соціальній психології.</p> <p>Сфери прикладних соціально-психологічних досліджень. Прикладна соціальна психологія у сфері економіки та виробництва. Прикладна соціальна психологія у сфері управління. Прикладна соціальна психологія у сфері політики. Прикладна соціальна психологія у правовій сфері. Прикладна соціальна психологія у сфері освіти і науки. Прикладна соціальна психологія у галузі охорони здоров'я. Сімейна проблематика у контексті прикладної соціальної психології</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальные проблемы социальной психологии.— Ч.2.— Кострома, 1986. 2. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с. 3. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с. 4. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994. 5. Теоретическая и прикладная социальная психология.— М., 1988. 	6	2

<p>2</p> <p>2.1</p>	<p>Модуль 2. Соціально-психологічні закономірності спілкування та міжособистісної взаємодії</p> <p>Тема 1. Спілкування як соціально-психологічний феномен</p> <p>Поняття спілкування у соціальній психології. Загальна характеристика спілкування. Спілкування у структурі соціальних і міжособистісних стосунків. Розвиток спілкування в онтогенезі.</p> <p>Функції спілкування. Структура спілкування. Види спілкування. Форми спілкування: бесіда, нарада, переговори, збори, публічний виступ. Рівні спілкування: макрорівень, мезарівень, мікрорівень. Типи спілкування: менторський, інформативний, конфронтаційний, «натхненне спілкування». Особливості спілкування у сучасному світі.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с. 2. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с. 3. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.— 350с. 4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с. 5. Русинка І.І. Психологія: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2009. – 512 с. 6. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навч. посібник – К.: Основи, 2007. – 390 с. 7. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 383 с. 	<p>8</p>	<p>2</p>
<p>2.2</p>	<p>Тема 2. Соціальна комунікація та міжособистісна взаємодія</p> <p>Соціальна комунікація як структурна складова спілкування. Комунікативний простір міжособистісних стосунків. Поняття комунікації. Види комунікації: спонукальна, констатуюча, аксіальна і ретіальна. Засоби комунікації. Психологічні особливості вербальної та невербальної комунікації. Суб'єктивні канали сприйняття та передача інформації. Комунікативні бар'єри та їх подолання. Специфіка міжособистісного інформаційного обміну.</p> <p>Загальна характеристика міжособистісної взаємодії. Поняття соціальної інтеракції. Структура інтеракції. Типи та стратегії міжособистісної взаємодії (інтеракції). Потреба людини в міжособистісних контактах та взаємодії</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с. 2. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с. 3. Доценко Е.Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита. – СПб.: Речь, 2004. – 304 с. 4. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с. 5. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994. 	<p>8</p>	<p>2</p>

2.3	<p>Тема 3. Соціальна перцепція. Спроби впливу у процесі спілкування</p> <p>Соціальне і міжособистісне пізнання. Особливості міжособистісного пізнання. Поняття соціальної перцепції. Роль соціальної перцепції у процесі взаєморозуміння. Механізми соціальної перцепції (взаєморозуміння). Атрибуція та помилки атрибуції. Деформації соціальної перцепції.</p> <p>Психологія впливу. Способи і механізми впливу у процесі спілкування. Реакція зараження. Паніка. Навіювання. Наслідкування. Мода та чутки як соціально-психологічні феномени.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ануфриева Н. М., Зелінська Т. Н., Зелінський Н. Е. Соціальна психологія: Курс лекцій,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с. 2. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с. 3. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с. 4. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994. 	7	2
2.4	<p>Тема 4. Конфлікт як соціально-психологічне явище</p> <p>Деструктивна та конфліктна взаємодія. Причини та ознаки утрудненого спілкування. Поняття конфлікту. Види конфліктів. Причини конфліктів. Структура конфлікту. Фази та динаміка конфлікту. Стратегії конфліктної взаємодії.</p> <p>Управління конфліктом. Методи розв'язання конфлікту. Профілактика конфліктів.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ануфриева Н. М., Зелінська Т. Н., Зелінський Н. Е. Соціальна психологія: Курс лекцій,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с. 2. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с. 3. Грановская Р.М. Конфликт и творчество в зеркале психологии. – М.: Генезис, 2002. – 573 с. 4. Донченко Е.А., Титаренко Т.М. Личность: конфликт, гармония. – К.: Политиздат Украины, 1987. – 158 с. 5. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с. 6. Ложкин Г.В., Повякель Н.И. Практическая психология конфликта: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2000. – 256 с. 7. Пірен Марія. Основи конфліктології: Навчальний посібник. – 2-е вид. – К., 1997. – 212 с. 8. Регнет Эрика. Конфликты в организациях. Формы, функции и способы преодоления [Пер. с нем.] – Х.: Изд-во Институт прикладной психологии «Гуманитарный центр», 2005. – 396 с. 9. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994 10. Хорни К. Ваши внутренние конфликты. Конструктивная теория невроза. – СПб.: Лань, 1997. – 240 с. 	7	2
3 3.1	<p>Модуль 3. Соціально-психологічні проблеми аналізу особистості</p> <p>Тема 1. Особистість як соціально-психологічний феномен</p> <p>Поняття особистості. Специфіка постановки проблеми особистості в соціальній психології. Соціально-психологічна природа особистості. Взаємозв'язок соціального та індивідуального в особистості. Біологічні та соціальні чинники розвитку особистості.</p> <p>Соціально-психологічна структура особистості (за А.В.Петровським, К.К.Платоновим). Соціально-психологічний тип особистості. Соціальна зрілість особистості</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Альбуханова-Славская К. А. Социальное мышление личности: проблемы и стратегии исследования // Психологический журнал.— 1994.— №4.— С.39-55. 2. Ануфриева Н. М., Зелінська Т. Н., Зелінський Н. Е. Соціальна психологія: Курс лекцій,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с. 3. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с. 	14	2

3.2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Соціалізація особистості</p> <p>Поняття соціалізації особистості. Огляд теоретичних концепцій соціалізації особистості. Етапи соціалізації особистості. Вікові особливості соціалізації особистості. Функції соціалізації. Форми соціалізації. Сфери та інститути соціалізації. Механізми соціалізації. Засоби соціалізації особистості.</p> <p>Моделі соціалізації особистості. Особливості соціалізації особистості в сучасних умовах. Проблема асоціалізації та соціальної дезадаптації особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кон І. О. Соціологія личности.— М.: Политиздат, 1967.— 383с. 2. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с. 	11	2
3.3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Особистість у структурі суспільних відносин</p> <p>Соціальний статус як показник становища особистості у суспільстві. Соціальна позиція та її вплив на поведінку особистості. Установка як елемент соціальної позиції. Поняття соціальної установки. Структура соціальної установки. Функції соціальної установки в регуляції соціальної поведінки особистості.</p> <p>Поняття соціальної ролі та соціальної функції особистості. Роль як реалізація статусу і позиції особистості. Види соціальних ролей. Структура соціальної ролі.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кон І. О. Соціологія личности.— М.: Политиздат, 1967.— 383с. 2. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с. 	13	2
3.4	<p style="text-align: center;">Тема 4. Просоціальні та асоціальні форми поведінки особистості</p> <p>Поняття просоціальної поведінки особистості. Соціально-нормативна регуляція поведінки особистості. Альтруїзм як форма просоціальної поведінки. Теорії альтруїзму. Зовнішні (ситуативні) та внутрішні (індивідуально-психологічні) чинники альтруїстичної поведінки. Проблема альтруїзму в сучасному суспільстві.</p> <p>Проблема асоціальної поведінки. Причини та форми асоціальної поведінки. Соціальна напруженість. Агресивна поведінка. Теорії агресії. Чинники агресивної поведінки. Психологічні методи профілактики та корекції агресивної поведінки.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кон І. О. Соціологія личности.— М.: Политиздат, 1967.— 383с. 2. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с 	10	2
4 4.1	<p style="text-align: center;">Модуль 4. Соціальна психологія груп</p> <p style="text-align: center;">Тема 1. Група як соціально-психологічний феномен. Психологія великих груп та стихійних спільностей</p> <p>Поняття соціальної групи. Ознаки та психологічні характеристики групи. Функції групи: соціалізація, інструментальна, експресивна, підтримуюча та ін. Класифікація груп. Психологічні характеристики великих соціальних груп та спільностей. Структура психології соціальних груп.</p> <p>Класифікація великих груп. Психологічні особливості організованих соціальних груп та неорганізованих спільностей. Масові соціально-психологічні явища.</p> <p>Психологія етнічних груп. Поняття етнічної групи. Етнопсихологічні категорії: етнос, національний характер, національна свідомість, національна самосвідомість, менталітет, національні стереотипи, етноцетризм. Психологічні особливості українського національного характеру.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ануфриева Н. М., Зелінська Т. Н., Зелінський Н. Е. Соціальна психологія: Курс лекцій,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с. 2. Донцов А. И. Психология коллектива: Методологические проблемы исследования, М. Изд-во МГУ, 1984.- 208с. 3. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994. 	16	4

4.2	<p>Тема 2. Психологія малих соціальних груп. Динамічні процеси у малих соціальних групах</p> <p>Поняття малої соціальної групи. Історія дослідження малих соціальних груп. Класифікація малих соціальних груп. Теоретичні підходи до дослідження груп у зарубіжній та вітчизняній психології. Структура малої соціальної групи (структурні зв'язки на базі спільної діяльності, структурні зв'язки на базі спілкування; формальна структура малої соціальної групи, неформальна структура малої соціальної групи).</p> <p>Поняття про групову динаміку. Процеси групової динаміки. Утворення і розвиток малої соціальної групи. Основні стадії групоутворення. Групова згуртованість. Механізми формування групової згуртованості. Групова (міжособистісна) сумісність. Групові норми та нормативна поведінка. Проблема прийняття групового рішення. Феномен групового впливу. Види групового впливу на особистість. Групова більшість та групова меншість. Внутрішньо-групові конфлікти.</p> <p>Психологія міжгрупових відносин. Міжгрупове сприйняття. Міжгрупові конфлікти</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994. 2. Казмиренко В. П. Социальная психология организаций.— К., 1993. 	16	4
4.3	<p>Тема 3. Лідерство та керівництво як форми управління соціальних груп Проблема управління соціальних груп</p> <p>Поняття про лідерство та керівництво як персоніфіковані форми управління соціальних груп. Теорії походження лідерства і керівництва. Лідерство та керівництво: єдність і розходження. Функції керівника.</p> <p>Стиль керівництва і проблеми ефективності групової діяльності. Характеристика стилів керівництва. Моделі типології лідерства (Б.Д.Паригіна, К.Левіна). Індивідуально-психологічні характеристики керівника як чинник ефективного управління. Здібності керівника.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994. 2. Казмиренко В. П. Социальная психология организаций.— К., 1993. 	10	2

4.2. Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

Практичні заняття

Тема 1. Предмет, об'єкт, завдання та структура соціальної психології

1. Поняття про соціальну психологію. Причини її виникнення.
2. Предмет та об'єкт соціальної психології.
3. Завдання та основні напрямки розвитку соціальної психології.
4. Структурні складові соціальної психології.
5. Характеристика основних функцій соціальної психології.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Актуальные проблемы социальной психологии.— Ч.2.— Кострома, 1986.
2. Введение в практическую социальную психологию / Под ред. Жукова Ю. М., Петровской Л. А., Соловьевой О. В.— М., 1996.
3. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с.
4. Косолапов Н. А. Социальная психология и международные отношения,— М., 1983.
5. Левикин И. Т. Теоретические и методологические проблемы социальной психологии. — М.: Мысль, 1975.- 256с.
6. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. — К.: Академвидав, 2010. — 649 с.

Тема 2. Становлення та історія розвитку соціальної психології

1. Передумови виникнення соціальної психології.
2. Перші соціально-психологічні теорії, їх роль і значення для подальшого розвитку науки.
3. Особливості становлення вітчизняної соціальної психології.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Актуальные проблемы социальной психологии.— Ч.2.— Кострома, 1986.
2. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
3. Буржуазная социология на исходе XX века: Критика новейших тенденций — М.: Наука, 1986.
4. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с.

5. Парыгин Б. Д. Социальная психология как наука.—Л., 1967.— 263с.
6. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с.

Тема 3. Методи соціальної психології.

1. Характеристика основних етапів дослідження в соціальній психології.
2. Основні та допоміжні методи дослідження соціальної психології:
  - а) спостереження та експеримент;
  - б) методи опитування;
  - в) соціометрія та референтометрія;
  - г) тест та метод вивчення документів.
3. Характеристика групи «активних» соціально-психологічних методів.
4. Роль СПТ в підготовці майбутніх практичних психологів та вчителів до спілкування з учнями (за Л.В. Долинською, Т.С. Яценко, А.С. Прутченковим).

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
2. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с.
3. Методы исследования межличностного восприятия в группе. – М., 1984.
4. Методы социальной психологии/ Под ред. Е.С. Кузьмина, ВЕ. Семёнова. – Л., 1977.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с.

Тема 4. Прикладні дослідження у соціальній психології.

1. Предмет і завдання прикладної соціальної психології.
2. Особливості та сфери прикладних досліджень у соціальній психології.
3. Прикладна соціальна психологія у сфері економіки і виробництва.
4. Прикладна соціальна психологія у сфері політики.
5. Прикладна соціальна психологія у сфері освіти і науки.
6. Прикладна соціальна психологія і охорона здоров'я.
7. Прикладна соціальна психологія і сім'я.
8. Прикладна соціальна психологія у правовій сфері.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Андреева Г.М. Социальная психология. Учебник для высших учебных заведений. – М.: Аспект Пресс, 1998. – 376 с.
2. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 301 с.
3. Майерс Д. Социальная психология: Пер. с англ. – СПб.: Питер, 1997. – 688 с.
4. Москаленко В.В. Соціальна психологія. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 688 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с.
6. Парыгин Б. Д. Социальная психология. Истоки и перспективы. – СПб : СПбГУП, 2010. – 479 с.
7. Теоретическая и прикладная социальная психология.— М., 1988.

Тема 5. Психологічні особливості спілкування

1. Соціально-психологічна специфіка спілкування.
2. Особистість у контексті спілкування.
3. Основні характеристики спілкування.
4. Структура спілкування.
5. Функції спілкування.
6. Види спілкування.
7. Стратегії спілкування.
8. Тактики спілкування.
9. Стили спілкування.
10. Засоби спілкування.
11. Форми спілкування .
12. Соціокультурні аспекти спілкування.
13. Бар'єри комунікації, їх характеристика.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
2. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с.

3. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности. — Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. — К.: Академвидав, 2010. — 649 с.

Тема 6. Взаємодія в соціальній психології, соціальне сприйняття і взаєморозуміння.

1. Особливості взаємодії в соціальній психології.
2. Види взаємодії.
3. Основні наукові погляди на взаємодію та її структуру.
4. Зв'язок взаємодії і спільної діяльності.
5. Потреба у взаємодії.
6. Взаємодія і міжособистісний вплив.
7. Взаємодія на рівні дружби і любові.
8. Атракція та фактори, що її формують. Рівні любові.
9. Загальна характеристика міжособистісного впливу.
10. Види міжособистісного впливу.
11. Види психологічного впливу.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
2. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с.
3. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. — К.: Академвидав, 2010. — 649 с.

Тема 7. Конфлікти, їх профілактика та вирішення.

1. Поняття конфлікту.
2. Структура конфлікту.
3. Типологія конфліктів.
4. Причини виникнення та динаміка конфлікту.
5. Конфліктна взаємодія.
6. Способи регулювання конфліктів (Томас-Кілмен).
7. Конкуренція, уникання, пристосування, співробітництво, компроміс. .

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
2. Грановская Р.М. Конфликт и творчество в зеркале психологии. — М.: Генезис, 2002. — 573 с.
3. Донченко Е.А., Титаренко Т.М. Личность: конфликт, гармония. — К.: Политиздат Украины, 1987. — 158 с.
4. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с.
5. Ложкин Г.В., Повакель Н.И. Практическая психология конфликта: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2000. — 256 с.
6. Пірен Марія. Основи конфліктології: Навчальний посібник. — 2-е вид. — К., 1997. — 212 с.
7. Регнет Эрика. Конфликты в организациях. Формы, функции и способы преодоления [Пер. с нем.] — Х.: Изд-во Институт прикладной психологии «Гуманитарный центр», 2005. — 396 с.
8. Скотт Д. Г. Конфликты и пути их преодоления, — К., 1991.
9. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. — К.: Академвидав, 2010. — 649 с.
10. Хорни К. Ваши внутренние конфликты. Конструктивная теория невроза. — СПб.: Лань, 1997. — 240 с.

Тема 8. Проблема особистості у соціальній психології

1. Біологічне та соціальне в структурі особистості.
2. Особливості взаємозв'язку особистості і суспільства.
3. Соціально-психологічний тип особистості.
4. Поняття «статус», «позиція», «роль».
5. Потребо-мотиваційна сфера особистості у соціальному вимірі.
6. Індивідуально-психологічні особливості особистості (характер, темперамент, здібності).

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Альбуханова-Славская К. А. Социальное мышление личности: проблемы и стратегии исследования // Психологический журнал.— 1994.— №4.— С.39-55.
2. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
3. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. — К.: Академвидав, 2010. — 649 с.

Тема 9. Соціально-психологічні проблеми дослідження особистості. Соціалізація особистості.

1. Сутність соціалізації.
2. Сфери, стадії, інститути та механізми соціалізації.
3. Проблеми соціалізації індивіда.
4. Соціально-психологічні особливості соціалізації представників різних культур, соціальних верств.
5. Вікові кризи та кризи поколінь і процес соціалізації індивіда.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Ануфриева Н. М., Зелінська Т. Н., Зелінський Н. Е. Соціальна психологія: Курс лекцій,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
2. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с.
3. Кон И. О. Социология личности.— М.: Политиздат, 1967.— 383с.
4. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с.

Тема 10. Структура особистості та проблеми соціалізації в теоріях класиків світової психології.

1. Соціально-психологічні теорії особистості.
2. Психоаналіз.
3. Біхевіоризм.
4. Гуманістична психологія.
5. Екзистенціальна психологія.
6. Акмеологічний підхід до вивчення особистості.
7. Трансакційний аналіз особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Альбуханова-Славская К. А. Социальное мышление личности: проблемы и стратегии исследования // Психологический журнал.— 1994.— №4.— С.39-55.
2. Ануфриева Н. М., Зелінська Т. Н., Зелінський Н. Е. Соціальна психологія: Курс лекцій,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
3. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с.
4. Кон И. О. Социология личности.— М.: Политиздат, 1967.— 383с.
5. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с.

Тема 11. Форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії.

1. Деструктивні форми взаємодії.
2. Агресія, упередження, обман, фрустрація.
3. Альтруїстична поведінка у взаємодії.
4. Асоціальні прояви особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Андреева Г.М. Социальная психология. Учебник для высших учебных заведений. – М.: Аспект Пресс, 1998. – 376 с.
2. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 301 с.
3. Майерс Д. Социальная психология: Пер. с англ. – СПб.: Питер, 1997. – 688 с.
4. Москаленко В.В. Соціальна психологія. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 688 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с.

Тема 12. Група в соціальній психології

1. Поняття про групи в соціальній психології.
2. Головні ознаки та параметри групи, їх характеристика.
3. Аналіз теоретичних підходів до вивчення групи.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Ануфриева Н. М., Зелінська Т. Н., Зелінський Н. Е. Соціальна психологія: Курс лекцій,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
2. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с.
3. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с.

Тема 13. Великі соціальні групи

1. Поняття великої групи.
2. Стихійна група та способи впливу на неї.
3. Поняття етнічної групи: народи та нації.
4. Масова комунікація в умовах великої соціальної групи.
5. Психологічні особливості українського національного характеру.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
2. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с.
3. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с.

Тема 14. Соціально-психологічні явища в малих групах. Групова динаміка

1. Класифікація малих груп, їх характеристика.
2. Характеристика змісту поняття «групова динаміка». Механізми групової динаміки.
3. Основні елементи групової динаміки та фактори групової динаміки.
4. Групові норми і нормативна поведінка у групі.
5. Причини виникнення групових норм, їх характеристика.
6. Характеристика впливу групової «більшості» та «меншості» на групу.
7. Роль референтної групи в нормативній поведінці її членів.
8. Поняття про групову згуртованість.
9. Міжособистісна та групова сумісність.
10. Групові конфлікти та способи їх розв'язання.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
2. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с.
3. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с.

Тема 15. Особистість в структурі групових стосунків.

Лідерство і керівництво в групах.

1. Поняття про лідерство і керівництво.
2. Теорії походження лідерства і керівництва.
3. Стили лідерства і керівництва, їх переваги та недоліки.
4. Поняття про статус особистості у групі.
5. Позиція особистості.
6. Настанова як елемент позиції особистості.
7. Поняття ролі, рольова теорія особистості.
8. Структура міжособистісних відносин у малій групі.

Рекомендовані інформаційні джерела

1. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
2. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с.
3. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Зміст завдань для самостійної роботи студентів та форми звітності.

№	Вид самостійної роботи	Форма звітності
1	Написання рефератів	Реферат
2	Написання ессе за темами	Ессе
3	Творчі завдання	Творчі роботи

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю – модульні роботи

Орієнтовні завдання до Модульних контролей (тестові завдання).

1. Соціальна психологія як система знань оформилася:

- а) у VI ст. до н.е.;
- б) у XI ст.;
- в) у кінці XIX на поч. XX ст.;
- г) на поч. XX ст.

2. Яким чином біхевіоризм вплинув на становлення та розвиток соціальної психології як науки? _____

3. Зазначте, яке з наведених нижче висловлювань найчіткіше й найповніше розкриває поняття соціальної психології:

- а) соціальна психологія – наука, що вивчає механізми взаємозв'язку соціального та психічного;
- б) соціальна психологія – це наука про закономірності становлення соціально-психологічної реальності, її структуру, механізми розвитку та функціонування;
- в) соціальна психологія – вчення про соціальну детермінацію психічних процесів.

4. Метод у соціальній психології – це спосіб передачі знань наступним поколінням:

- а) так
- б) ні

5. Схематично представте структуру спілкування.

6. Який вид бар'єру описаний: „Взаємонепорозуміння між людьми, що є наслідком того, як одне і те ж саме явище має для них різний сенс”

- а) психологічний
- б) смисловий
- в) пізнавальний

7. Які невербальні засоби спілкування Ви знаєте? (наведіть приклади не менше 6 засобів).

---

8. Чи правомірно порівнювати рефлексію з дзеркалом? Обґрунтуйте відповідь.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю – екзамен.

Питання до екзамену

1. Соціальна психологія як наука
2. Предмет і завдання соціальної психології як науки.
3. Принципи соціальної психології
4. Методологія і методи соціальної психології.
5. Галузі соціальної психології.
6. Зв'язок соціальної психології з іншими галузями наукових знань.
7. Розвиток соціальної психології на заході.
8. Розвиток соціальної психології в Україні та СРСР.
9. Історичний розвиток соціально-психологічних ідей.
10. Перший етап - накопичення знань в рамках філософії та загальної психології.
11. Другий етап - виділення описової та прикладної соціальної психології.
12. Третій етап розвитку соціальної психології.
13. Психологія соціальних класів.
14. Поняття взаємодії в соціальній психології.
15. Зміст, види та основні особливості взаємодії людей.
16. Розуміння змісту взаємостосунків у соціальній психології.
17. Загальна характеристика соціальної взаємодії людей.

18. Виникнення взаємостосунків між людьми.
19. Загальна характеристика взаєморозуміння.
20. Динаміка соціальної взаємодії людей.
21. Сутність соціальної установки.
22. Зміст соціального сприйняття.
23. Успішність соціального сприйняття.
24. Функції соціального сприйняття.
25. Механізми соціального сприйняття.
26. Фактори успішності соціального сприйняття.
27. Комунікація в міжособистісних відносинах.
28. Психологічні особливості вербальної комунікації.
29. Психологічні особливості невербальної комунікації.
30. Вербальні засоби спілкування.
31. Спілкування як феномен соціальної психології.
32. Мотиваційно-цільовий компонент спілкування.
33. Інтерактивний компонент спілкування.
34. Комунікативний компонент спілкування.
35. Види спілкування.
36. Соціокультурні аспекти спілкування.
37. Основні характеристики спілкування
38. Сторони спілкування.
39. Функції спілкування.
40. Характеристика маніпулятивного спілкування.
41. Імперативний вид спілкування.
42. Феномен групи з погляду соціальної психології.
43. Специфіка міжгрупової взаємодії та міжгрупового сприймання.
44. Самосвідомість особистості як чинник становлення у групі.
45. Класифікація соціальних груп.
46. Соціальна психологія міжгрупових відносин.
47. Мала група у контексті соціальної психології.
48. Розвиток малої групи.
49. Психологічна структура малої групи.
50. Етапи розвитку взаємостосунків у малій групі.
51. Модель взаємостосунків у малій групі за А.В. Петровським.
52. Системоутворюючі компоненти психології малої групи.
53. Сутнісні ознаки малої групи
54. Концепції і моделі розвитку малої групи.
55. Згуртованість малої групи.
56. Основні підходи та напрямки у вивченні малої групи
57. Види і структурні компоненти малої групи.
58. Динамічні характеристики малої групи.
59. Динамічні процеси в малій групі.
60. Нормативний вплив у групі.
61. Керівництво і лідерство у малих групах.
62. Проблема групової згуртованості.
63. Психологічні особливості групової думки.
64. Психологічні особливості групових настроїв.
65. Прийняття групового рішення.
66. Процес прийняття групою рішень.
67. Нормативний вплив меншості у малій групі.
68. Психологія великих соціальних груп.
69. Класифікація та особливості розвитку великих соціальних груп.
70. Соціальна психологія натовпу.
71. Психологічні особливості натовпу.
72. Соціальний конфлікт та його характеристика.
73. Психологічні особливості соціального конфлікту.

74. Загальна класифікація соціально-психологічних явищ.
75. Суспільна і масова свідомість.
76. Сутність соціалізації, її сфер, стадій, інститутів і механізмів.
77. Соціально-психологічні особливості соціалізації представників різних вікових категорій.
78. Вікові кризи життя і процес соціалізації індивіда.
79. Зміст соціалізації особистості.
80. Фактори соціалізації особистості.
81. Механізми і засоби соціалізації особистості.
82. Загальна характеристика соціальних ролей
83. Масова культура і моделі поведінки.
84. Стійкі регулятори поведінки спільнот: традиції, звичаї.
85. Соціально-психологічні теорії особистості.
86. Соціально- психологічні підходи до вивчення особистості.
87. Статусно-рольові характеристики особистості.
88. Поведінкові особливості особистості.
89. Соціально-психологічні особливості особистості.
90. Асоціальні прояви особистості.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок студентів складається з двох етапів:

- поточного контролю роботи студентів;
- підсумкового контролю (екзамен).

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на практичних заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, у т.ч. виконання домашніх завдань та розв'язання задач;
- виконання завдань для самостійного опрацьовування;
- виконання модульного завдання.

Поточний контроль знань, вмінь та навичок студентів передбачає застосування таких видів:

- тестові завдання;
- обговорення проблеми, дискусія;
- аналіз конкретних ситуацій (поданих у вигляді усного, текстового або графічного матеріалу);
- ділові ігри (кейс-методи);
- презентації результатів роботи;
- інші.

Об'єктом **підсумкового контролю знань** студентів у формі екзамену є виконання усних та письмових завдань.

На екзамен виносяться вузлові питання, типові та комплексні задачі, завдання, що потребують творчого підходу та вміння синтезувати отримані знання.

VI. Навчально-методична карта дисципліни

Примітка: Лекційні, семінарські, практичні заняття проводяться офлайн в аудиторії, в разі оголошення карантину - онлайн на платформі (moodle, google meet).

Денна форма навчання

Всього -150 год., лекції -34 год., практичні -40 год., самостійна робота -76 год.

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модулі	Модуль 1				Модуль 2						
Теоретичні розділи	Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання				Соціально-психологічні закономірності спілкування та міжособистісної взаємодії						
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Дати	18.09.20	02.10.20	23.10.20	06.11.20	20.11.20	04.12.20	04.12.20	04.12.20	04.12.20	18.12.20	
Теми лекцій	Предмет, завдання і структура соціальної психології	Становлення та історія розвитку соціальної психології як науки.	Методологія та методи дослідження соціальної психології	Приклад на соціальній психології	Спілкування як соціально-психологічний феномен.	Соціальна комунікація та міжособистісна взаємодія	Соціальна перцепція. Способи впливу у процесі спілкування	Соціальна перцепція. Способи впливу у процесі спілкування	Соціальна перцепція. Способи впливу у процесі спілкування	Конфлікт як соціально-психологічне явище	
Практичні заняття	2	4	2	2	2	2	4	4	4	2	
Дати	25.09.20	09.10.20	16.10.20	30.10.20	13.11.20	27.11.20	11.12.20	11.12.20	11.12.20	24.12.20	
Теми практичних занять	Предмет, об'єкт, завдання та структура соціальної психології	Становлення та історія розвитку соціальної психології	Методи соціальної психології.	Прикладні дослідження у соціальній психології.	Психологічні особливості спілкування	Взаємодія в соціальній психології, соціальне сприйняття і взаєморозуміння.	Взаємодія в соціальній психології, соціальне сприйняття і взаєморозуміння.	Взаємодія в соціальній психології, соціальне сприйняття і взаєморозуміння.	Взаємодія в соціальній психології, соціальне сприйняття і взаєморозуміння.	Конфлікти, їх профілактика та вирішення.	
Самостійна робота	Підготовка до практичних занять №1 - 4. Виконання інших завдань передбачених у п.4.3. даної програми. Підготовка до модульного контролю № 1.				Підготовка до практичних занять № 5 - 7. Виконання інших завдань передбачених у п.4.3. даної програми. Підготовка до модульного контролю № 2.						
Види контролю	<p><i>Поточний контроль:</i> усні відповіді на практичних заняттях; тестові форми контролю для визначення рівня залишкових знань; усний захист рефератів на практичних заняттях; обговорення проблеми, дискусія; аналіз конкретних ситуацій (поданих у вигляді усного, текстового або графічного матеріалу); ділові ігри (кейс-методи); презентації результатів роботи.</p> <p><i>Модульний контроль №1- 2.</i></p>										

№2

Тиждень								
Модулі	Модуль 3(2 семестр)				Модуль 4. (2 семестр)			
Теоретичні розділи	Соціально-психологічні проблеми аналізу особистості				Соціальна психологія груп			
Лекції	2	2	2	2	4	4	2	
Дати								
Теми лекцій	Особистість як соціально-психологічний феномен	Соціалізація особистості	Особистість у структурі суспільних відносин	Просоціальні та асоціальні форми поведінки особистості	Група як соціально-психологічний феномен. Психологія великих груп та стихійних спільностей		Психологія малих соціальних груп. Динамічні процеси у малих соціальних групах.	Лідерство та керівництво як форми управління соціальних груп
Практичні заняття	4	2	4	2	2	2	4	2
Дати								
Теми практичних занять	Проблема особистості у соціальній психології	Соціально-психологічні проблеми дослідження особистості. Соціалізація особистості.	Структура особистості та проблеми соціалізації в теоріях класиків світової психології	Форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії.	Група в соціальній психології	Великі соціальні групи	Соціально-психологічні явища в малих групах. Групова динаміка	Особистість в структурі групових стосунків. Лідерство і керівництво в групах.
Самостійна робота	Підготовка до практичних занять № 8 - 11. Виконання інших завдань передбачених у п.4.3. даної програми. Підготовка до модульного контролю № 3.				Підготовка до практичних занять № 12 - 15. Виконання інших завдань передбачених у п.4.3. даної програми. Підготовка до модульного контролю № 4. Підготовка до екзамену.			
Види контролю	<p><i>Поточний контроль:</i> усні відповіді на практичних заняттях; тестові форми контролю для визначення рівня залишкових знань; усний захист рефератів на практичних заняттях; обговорення проблеми, дискусія; аналіз конкретних ситуацій (поданих у вигляді усного, текстового або графічного матеріалу); ділові ігри (кейс-методи); презентації результатів роботи.</p> <p><i>Модульний контроль №3-4.</i></p>							

	ЕКЗАМЕН
--	---------

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основна

1. Актуальные проблемы социальной психологии.— Ч.2.— Кострома, 1986.
2. Альбуханова-Славская К. А. Социальное мышление личности: проблемы и стратегии исследования // Психологический журнал.— 1994.— №4.— С.39-55.
3. Ануфриева Н. М., Зелинская Т. Н., Зелинский Н. Е. Социальная психология: Курс лекций,—3-е изд., перераб. и доп.— К.: МАУП, 2000.— 136с.
4. Бодалев А. А. Личность в общении.- М.: Педагогика, 1983,- 272с.
5. Буржуазная социология на исходе XX века: Критика новейших тенденций — М.: Наука, 1986.
6. Введение в практическую социальную психологию / Под ред. Жукова Ю. М., Петровской Л. А., Соловьевой О. В.— М., 1996.
7. Генетические проблемы социальной психологии / Под ред. Коломинского Я. Л., Лисиной М. И.- Минск: Изд-во БГУ, 1985.- 208с.
8. Донцов А. И. Психология коллектива: Методологические проблемы исследования, М. Изд-во МГУ, 1984.- 208с.
9. Казмиренко В. П. Социальная психология организаций.— К., 1993.
10. Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах: Общение и возрастные особенности.— Минск: Изд-во БГУ, 1976.—350с.
11. Кон И. О. Социология личности.— М.: Политиздат, 1967.— 383с.
12. Корнев М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія. Підручник.- К., 1995.- 304 с.
13. Косолапов Н. А. Социальная психология и международные отношения,— М., 1983.
14. Левикин И. Т. Теоретические и методологические проблемы социальной психологии. – М.: Мысль, 1975.-256с.
15. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці: методологія, методи, програми, процедури.—К., 1998.
16. Методология и методы социальной психологии / Под ред. Шороховой Е. В. М.: Наука, 1977.-247с.
17. Методы социальной психологии / Под ред. Кузьмина Е. С., Семенова В. Е.— Я. Изд-во ЛГУ, 1977,- 175с.
18. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. – 649 с.
19. Парыгин Б. Д. Социальная психология как наука.—Л., 1967.— 263с.
20. Практикум із соціальної психології. Навч. метод. посібник // Долинська Л. (ред. Абрамян Н., Артемчук О. та ін.)— К., 2001.— 155с.
21. Соціальна психологія / За ред. Орбан Л. С.— Івано-Франківськ, 1994.
22. Теоретическая и прикладная социальная психология.— М., 1988.

Допоміжна

1. Аванесов В. С. Тесты в социологическом исследовании. – М.: Наука, 1982.
2. Агеев В. С. Влияние факторов культуры на воспитание и оценку человека человеком // Вопросы психологии. – 1985. – №3.
3. Агеев В. С. Междугрупповое взаимодействие: Социально-психологические проблемы. – М.: Изд-во МГУ, 1990 – 240с.
4. Агеев В. С. Механизмы социального восприятия // Психологический журнал. – 1989. – № 2. С.63–71.
5. Андреева Г. М. Социальная психология. – М., Аспект-пресс, 2000. – 376с.
6. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности, – М., 1995.
7. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. – М., 1992.
8. Битянова Н. Р. Психология личностного роста: практическое пособие по проведению тренинга личностного роста психологов, педагогов, социальных работников – М., 1995.

9. Большаков В. Ю. Психотренинг. Социодинамика, игры, упражнения. – СПб 1994.
10. Бурлачук Л. Ф. Психодиагностика личности. – К., 1989.
11. Гнатенко П. И. Национальный характер. – Днепропетровск, 1992.
12. Григорьева Т. Г. Основы конструктивного общения. Практикум. –Новосибирск, 1997.
13. Доценко Е. Л. Психология манипуляции, – М., 1996.
14. Дридзе Т. М. Язык и социальная психология.— М.: Высшая школа, 1980. – 224 с.
15. Зинченко В. П., Моргунов Е. Б. Человек развивающийся, – М., 1994.
16. Карнеги Д. Как приобретать друзей и оказывать влияние на людей. – К., 1990.
17. Клизовский А. Основы миропонимания новой эпохи: ВЗТ, – Рига, 1992.
18. Кон И. О. Этнография детства: Традиционные формы социализации детей народов Восточной и Юго-Восточной Азии. – М.: Наука, 1983.
19. Кричевский Р. Л., Дубовская Е. М. Психология малой группы – М., Изд-во МГУ 1991.
20. Куликов В. Н. Проблемы социальной психологии – Иваново: Изд - во ИвГУ 1979. – 74с.
21. Леонгард К. Акцентуированные личности. – К., 1981.
22. Леонтьев Л. Л. Психология общения. – Тарту, 1974. – 220 с.
23. Мясищев В. Н. Личность и неврозы. – Л., 1960.
24. Петровская Л. А. Компетентность в общении: Социально-психологический тренинг, – М., 1989. – 216с.
25. Петровский А. В. Личность. Деятельность. Коллектив. – М.: Политиздат, 1982. – 254с.
26. Петровский А. В., Шпалинский В. В. Социальная психология коллектива. – М.: Просвещение, 1978. –173с.
27. Поршнев Б. Ф. Социальная психология и история. – 2-е изд – М.: Наука 1979 – 232с.
28. Практикум по социально-психологическому тренингу // Под ред. Парыгина Б. Д. – СПб., 1994.
29. Прикладные проблемы социальной психологии / Под ред. Шороховой. Е. В, Левкович В. П. – М.: Наука, 1983. – 296с.
30. Проблеми соціальної психології – К., 1992.
31. Психологический словарь / Под ред. Зинченко В. П., Мицерекова Б. Г. – М., 1996.
32. Реан А. А., Коломинский Я. Л. Социальная педагогическая психология. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 416с.
33. Рибалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості. – К., 1996.
34. Рождественская Н. А. Роль стереотипов в познании человека человеком // Вопросы психологии. – 1986, – № 4. – С.69–76.
35. Свенцицкий А. А. Социальная психология управления. – Л., 1986. – 176 с.
36. Семиченко В. Н. Психология общения. – К., 1997.
37. Скотт Д. Г. Конфликты и пути их преодоления, – К., 1991.
38. Социальная психология / Под ред. Петровского А. В. – М., 1987.
39. Фромм Э. Анатомия человеческой деструктивности. – М., 1994.
40. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 383 с.
41. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навч. посібник – К.: Основи, 2007. – 390 с.
42. Шерковин Ю. А. Психологические проблемы массовых информационных процессов. – М.: Мысль, 1973. – 216 с.
43. Шибутани Т. Социальная психология / Пер. с англ. Ольшанского В. Б. –Ростов-на-Дону: Изд-во «Феникс», 1998, – 544с.
44. Шихарев П. Н. Современная социальная психология в Западной Европе. – М., 1985.
45. Шихарев П. Н. Современная социальная психология США, – М.: Наука, 1979. – 228с.
46. Шостром Э. Анти-Карнеги, – М., 1992.
47. Щекин Г. В. Визуальная психодиагностика и ее методы, – Часть 1,2, – К., 1992.
48. Щекин Г. В. Визуальная психодиагностика: познание людей по их внешности и поведению: Монография. – К.: МАУП, 1995. – 672с.

49. Эйала Пайке, Кристина Маслач. Практикум по социальной психологии. – СПб.: Изд-во «Питер», 2000.- 528с.
50. Юнг К. Конфликты детской души. – М., 1995.
51. Юсупов И. М. Психология взаимопонимания. – Казань, 1991.
52. Ядов В. А. Социологическое исследование. – М.: Наука, 1972. – 239 с.
53. Як стати і бути лідером: поради психолога. Автор-упорядник Татенко В. –К., 1996.
54. Яценко Т. С. Психологічні основи групової психокорекції, – К., 1996.
55. Яценко Т. С. Социально-психологическое обучение в подготовке будущих учителей, – К., 1987.

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 20__/20__ н.р.¹

---

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року.